

ІСТОРІОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА СПЕЦІАЛЬНІ ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ

УДК 282:262.14 (477.83) (092) «18/19»

ДОСЛІДЖЕННЯ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ІЄРАРХІВ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ І. ПОТІЯ, Й. РУТСЬКОГО ТА Й. КУНЦЕВИЧА ЛЬВІВСЬКИМИ ВЧЕНИМИ (кінець ХІХ – 30-ті рр. ХХ ст.)

Лідія Тиміш

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, м. Дрогобич, вул. Лесі Українки, 46
e-mail: tymishberegulyak@mail.ru

Історико-церковні дослідження, які проводилися у Львові у позаминулому та на початку минулого століття, були спрямовані розкрити історичну місію української Церкви, передусім Української греко-католицької Церкви (УГКЦ), авторитет якої у Галичині, як і її глави, митрополита А. Шептицького, був беззаперечним. Прискіплива увага науковців була прикута до подій кінця ХVI-ХVII століть, часів Берестейського церковного Собору та становлення УГКЦ. Одним з важливих напрямків опрацювання поставленої проблеми було вивчення життя та діяльності церковних ієрархів – прихильників церковного єднання та будівничих Уніатської церкви – Іпатія Потія, Йосафата Кунцевича та Йосифа Рутського.

Учені намагалися всебічно та комплексно розкрити життя і діяльність церковних постатей, демонструючи взаємозв'язок особи й історичної доби, на їх погляд «героїчної». Крім цього, на погляд учених, вказані дослідження мали б спростувати «інспірації», змістом яких є неправдива інформація про роль церковних особистостей у часи становлення Уніатської церкви [5].

Аналіз останніх досліджень свідчить, що вивчення біографій церковних постатей у кінці ХІХ ст. та у першій третині ХХ ст. є у полі уваги сучасних істориків, які намагаються переосмислити одне з найболючіших

питань української Церкви – історію церковної унії та її подвижників. Науковці звертають увагу на змалювання діяльності духовної особи у контексті історичної епохи, намагаються зрозуміти мотивацію дій ієрархів, вивчають їхній духовний подвиг, внесок у церковну організацію та реформи чернецтва, освітні та культурні заходи [6; 10]. Опрацьовуючи біографічні дані І. Потія, науковці [18; 19] погоджуються з твердженнями галицьких учених щодо відданості справі церковних владик часів Берестейського церковного собору та після нього, а також відстоюванні ними національно-релігійних інтересів.

Останнім часом застосовується науковий діалог, змістом якого є сучасна інтерпретація конфесійних протистоянь у минулому в Україні. Богословсько-наукове видання «Патріархат» започаткувало ширше обговорення ролі та місця Й. Кунцевича в історії УГКЦ та християнстві взагалі. У статті історика Віктора Заславського показано діяльність архієпископа у контексті непримиренної боротьби православних з уніатами та періоду «взаємного хамства» [4].

Сучасні підходи до трактування ролі непересічних постатей УГКЦ Й. Кунцевича, Й. Рутського та І. Потія вимагають не тільки нового прочитання джерел (передусім їхньої писемної спадщини), а й виявлення нових документальних матеріалів для розг-

ляду цього питання на ширшому історичному тлі.

Метою цієї статті є розкриття внеску львівських учених наприкінці XIX – по 30-ті рр. XX ст. у дослідження біографій ієрархів Української греко-католицької Церкви, передусім І. Потія, Й. Рутського та Й. Кунцевича, які боролися за її утвердження.

Вивчення біографій греко-католицьких ієрархів відбувалося поетапно, їх мотивацією були національно-патріотичні, духовно-релігійні настрої та наукові зацікавлення учених. Поштовхом до активних досліджень були ювілеї владик: І. Потія (1913 р.), Й. Кунцевича (1923 р.), Й. Рутського (1937 р.).

Важливою віхою наукового опрацювання біографій церковних владик були дослідження учених на зламі XIX-XX ст., часу підвищеного наукового інтересу до питань Берестейської унії, якого спонукав 300-річний ювілей церковного єднання. Крім того дослідження постатей сприяли публікації пам'яток полемічної літератури кінця XVI – першої половини XVII ст., особистих архівів уніатських ієрархів та інших документів, які здійснили у другій половині XIX ст. археографічні комісії Києва, Вільна, Петербурга.

Особливим етапом вивчення життєдіяльності ієрархів були дослідження львівських учених у міжвоєнний час, продиктовані як політично-релігійними, так і спеціально-науковими умовами. У вказаний період завдяки фінансовій підтримці Української Греко-католицької церкви й особисто митрополита Андрея Шептицького, а також наполегливій праці українських учених, були створені богословсько-наукові інституції та центри з вивчення історії Української Церкви.

Опрацювання біографій владик потребувало реалізації насамперед археографічного напрямку досліджень, що складався з етапу пошуку, виявлення, вивчення та едиції джерел (багатої творчої, епістолярної та іншої документальної спадщини ієрархів, свідчень їхньої діяльності: життєписів і виступів сучасників на беатифікаційному процесі, згадки у листах і мемуарах, монастирських літописах і хроніках, документів канонізації тощо), а також безпосередньо стадії написання біографії отців Церкви. Учені враховували багатогранну діяльність владик: організаційну, літературно-публіцистичну, богословсько-пастирську й інші, які вимагали особливого опрацювання. Вивчалися речі культового вжитку, зображення отців. Проводилися дослідження мощей (св. Кунцевича) [16].

Значним внеском для вивчення видатних постатей УГКЦ і, загалом, для дослідження української історико-церковної науки, було організування митрополитом Андреем Шептицьким археографічних експедицій для пошуку важливих документів церковної історії та культурних пам'яток українського народу. У полі зацікавлення дослідників були усі архіви та книгозбірні, які володіли документами історії української Церкви [24].

У кінці першого десятиліття XX ст. Андрей Шептицький отримав доступ до архіву Священної конгрегації для поширення віри у Римі. Митрополит особисто відшукував матеріали до історії Уніатської церкви, зокрема дані життя та діяльності Йосифа Рутського й інших владик. У римських архівах працював також о. Кирило Королевський, якого митрополит призначив «римським кореспондентом Студитом наукового інституту св. Івана Баптиста у Львові» (1913 р.) та виконуючим обов'язки директора української місії для історії Церкви у Римі (1920). До Першої світової війни дослідник зібрав велику кількість документів з історії української Церкви, які охоплювали період з 1615 по 1695 рік, а також інші матеріали церковної історії про події 1588-1613 [15], які він передавав до Львова [25].

Крім археографічної роботи в Апостольській столиці, 1926 року у Відні був відкритий «архівальний відділ» Національного Музею у Львові, який збирав церковно-історичні документи та передавав їх у Львів. З такою ж метою на Волині працював особистий архіваріус митрополита Іван Шендрік, а у Вільні – о. Климентій Шептицький [15].

Зібрані джерела зосереджувалися у львівських архівах, де дослідники мали змогу опрацьовувати важливі документи діяльності церковних владик. У передмові

до своєї праці про Й. Рутського, історик М. Чубатий вказував, що найбільше документації про ієрарха залишається в архіві Священної конгрегації для поширення віри, у Львові ж (завдяки старанням Андрея Шептицького), у Національному Музеї є листи Київського митрополита до варшавського нунція Санта Кроче; в Архіві історії унії – копії листів Й. Рутського до вихованців Грецької Колегії у Римі; у львівському Центральному василіанському архіві та бібліотеці міститься біографія ієрарха, складена його наступником Рафаїлом Корсаком [21].

У полі зацікавлень дослідників була постать глави Уніатської церкви Іпатія Потія (1541-1613 рр.). Великий інтерес становила епістолярна спадщина владики. У 1930 році Михайло Возняк опублікував три невідомі листи І. Потія, два з яких були адресовані Л. Сапезі (від 3 квітня 1607 р. та 30 травня 1608 р.), один до мешканців Слонимського повіту (від 28 лютого 1607 р.) [2, с. 44-50]. До того часу було вже відомо про півтори десятка листів о. Потія до великого канцлера литовського Лева Сапегі, які у 1892 році опублікував львівський історик Антоній Прохазка. Вивчаючи зміст опублікованих Прохазкою листів, М. Грушевський резюмував, що вони характеризують «Потія не тільки як діяча, а як і літератора» [3, с. 217]. Вчений бажав бачити повнішою епістолярну спадщину митрополита.

Атрибуція полемічних трактатів кінця XVI – початку XVII ст. ще один важливий крок вивчення постаті галицькими науковцями. Саме Кирилові Студинському належить чимало праць, предметом яких є дослідження авторства полемічних творів Берестейської доби. Особлива його увага була прикута до творчості І. Потія. Дослідник вважав, що анонімний твір 1595 року «Унія Греків з костелом Римським» є першим полемічним трактатом Іпатія [14, с. 371-394].

У згаданій праці М. Возняка також розглянуто проблему авторства таких полемічних праць, як «Унія», «Антиризис» (1599 і 1600) та «Оборона Флорентійського собору» (1603). Щодо першого твору, дослідник погоджується з науковою «традицією» вважати її автором І. Потія. На думку М. Возняка, специфіка побудови «Антири-

зису» схожа з виданим у 1637 р. у Римі твором Петра Аркудія.

Наукова увага до постаті митрополита Іпатія активізувалася у період відзначення 300-річчя від дня смерті. Ювілей став підставою видання низки праць галицьких учених, темою яких є життя та діяльність Іпатія Потія. У збірник 1914 р., виданого стараннями Товариства св. Апостола Павла у Львові, ввійшли праці о. І. Савицького, о. Й. Боцяна, О. Макарушки, В. Щурата та К. Студинського.

Детальне біографічне дослідження постаті зробив о. Іван Савицький у праці «Іпатий Потій, Єпископ володимирський і митрополит київський» [9]. У першому розділі автор з'ясовує причини, які спонукали укладання Берестейської унії. На його думку вони полягають у кризовому становищі Руської Церкви XVI ст.: внутрішній дезорганізації, деморалізованому та малоосвіченому клирі й ін. В інших розділах о. Іван детально досліджує біографію Потія. Учений резюмував про щирі релігійні почуття митрополита та його відданість справі унійної Церкви: «без Потія, без його зусиль і трудів не утвердилася би унія у краю, і хто знає, чи довго би була жила...» [9, с. 112].

Автор наступної статті, поміщеної у збірнику, о. Й. Боцяна, не маючи наміру піддавати сумніву внутрішні переконання І. Потія, вважає, що владики є безперечним Апостолом унії [1]. О. Макарушка розкрив літературну творчість владики, вказавши, що він почав писати полемічні праці у досить зрілому віці – 54 роки [6]. Письменницькій діяльності Іпатія присвячена також стаття К. Студинського, яка вмістила висновки дослідника, зроблені у його попередніх роботах [13].

Варте уваги дослідження Василя Щурата «Потієва унія» [23], в якій учений розставив акценти щодо культурних і релігійних орієнтирів України, підкресливши, що унія у вказаному плані нічого нового не принесла, наблизивши нас до Європи, бо західний «культурний похід нашого народу почався з доби князів і короля Данила». Заслуга Потія є великою, бо саме він «боронив відрубність своєї церкви від польської і московської...». На думку В. Щурата, дії владики були спрямовані на реалізацію національ-

нозахисної функції, бо церковна унія, організована Потієм – це «розумно придумана асекурація не лише церковного, але і національного стану» [23, с. 151].

Багато біографічних досліджень стосувалися також поберестейської доби, як вирішального часу для утвердження Уніатської церкви.

Постать Йосифа Веляміна Рутського (бл. 1573-1637 рр.), очільника Києво-Галицької митрополії, який працював над реорганізацією Уніатської церкви й освіти, реформами чернецтва, цікавила багатьох галицьких дослідників. Митрополит Андрей Шептицький виявляв неабияке зацікавлення біографією ієрарха. 1939 року митрополит створив у Львові Інститут церковного з'єдинення імені Йосифа Рутського, завданням якого було досліджувати спадщину владики з метою його канонізації. У римських архівах йому та о. Королевському вдалося віднайти півсотні листів Й. Рутського [17, с. 390]. Опрацювання документів передбачало перекладацьку роботу з грецької, латини, старої польської, італійської мов, яку здійснював особисто митрополит. Було перекладено українською мовою витяги з «Регул» або правил василіанського Чину, складених митрополитом Йосифом Рутським. Обидва джерела зберігалися у василіанському монастирі на Чернецькій Горі біля м. Мукачеве (у кінці XVIII ст. вони були видані польською мовою). 1937 року вийшла друком джерельно-біографічна праця А. Шептицького «Митрополит Йосиф Велямін Рутський» [22]. Все ж, більшість матеріалів про ієрарха митрополит Андрей мав намір опублікувати по завершенню біографічного дослідження. Однак цьому не судилося. На щастя, зберігся машинописний варіант його роботи, який був опублікований у 4 томі «Пастирських послань митрополита Шептицького».

Життя і діяльність Й. Рутського вивчав історик М. Чубатий. Його біографічне дослідження постаті складається з восьми параграфів, у яких розкриваються життєві віхи ієрарха: його походження, освіта, світоглядні та релігійні переконання, заходи щодо утвердження авторитету Уніатської церкви. Багато уваги митрополиту М. Чубатий приділив у своєму лекційному курсі студен-

там Львівської Греко-католицької богословської академії [21]. Виступаючи на Унійному з'їзді 1937 року, учений стверджував, що церковні реформи Й. Рутського були необхідними та зміцнювали позиції Уніатської церкви [20, с. 102].

У зв'язку з 300-літнім ювілеєм від дня смерті Й. Рутського, 1936-1937 рр., були оприлюднені біографічні статті здебільшого науково-популярного змісту. Автор однієї з них, о. Йосип Сліпий («Митрополит Йосиф Велямін Рутський і його доба»), назвав період діяльності ієрарха «героїчною добою», коли вирішувалася доля Української Церкви. Митрополит Рутський відстоював її єдність, саме тому його ідеї є корисними для зміцнення українського християнства. Отець Й. Скрутень у своєму дослідженні «Митрополит Рутський у житті сьогоденних Василіан» вказав на важливу справу митрополита, змістом якої було оновлення Чину святого Василія Великого. В основу реформаторських дій було покладено освітні заходи, які б мали сприяти досконалості ченців і зміцнення їхньої християнської віри. Подібних висновків дійшов інший науковець, І. Тетерка у власній праці «Митрополит Й.В. Рутський, великий реформатор і оборонець Української Католицької Церкви». Перелік усіх статей на пошану Й. Рутського, написаних з 1936 по 1938 рр. подав о. Роман-Степан Лукань у власній «Рутськівській бібліографії» [7].

Великого зацікавлення учених та освітлення на сторінках українських видань міжвоєнного часу одержала постать канонізованого полоцького архієпископа Йосафата Кунцевича (бл. 1580-1623 рр.). У 1923 р. відзначалося 300-ліття від дня його смерті.

Проводилася важлива робота під керівництвом митрополита А. Шептицького, спрямована на виявлення документальних даних. Було доручено о. Королевському справу зібрання джерел діяльності полоцького владики у ватиканських архівах та їх публікацію. План митрополита частково здійснив професор історії Східної Церкви у Папській Східній Інституті о. Георг Гофман. Праця історика «Святий Йосафат, архієпископ Полоцький і його мучеництво», містила велику збірку матеріалів біографії Йосафата Кунцевича, які належали архівам

Ватикану (Пропаганди, Згромадження Обрядів), бібліотекам Відня, Вільна, Познані, Львова.

В ювілейний період було опубліковано чимало біографічних досліджень, які містили важливі джерела діяльності Кунцевича: його життєписи, листування, свідчення сучасників на беатифікаційному процесі, мемуарні згадки, монастирські літописи й інше. Намагаючись різнобічно висвітлити постать Полоцького архієпископа, львівські вчені застосували комплексний розгляд проблеми. Цій темі присвячені спеціальні наші розвідки [16; 17, с. 391].

Ми підійшли до формулювання висновків:

1. Дослідження життя та діяльності церковних владик часів Берестейського собору та періоду становлення УГКЦ входило у коло важливих питань, які розробляли львівські учені у кінці XIX – першій третині XX ст.

2. Вивчення біографій було спрямоване відкрити суспільству про щирість намірів і дій ієрархів, показати їхню місію в утвердженні унійної Церкви в Україні. На думку учених, І. Потія, Й. Рутського та Й. Кунцевича можна вважати «Апостолами Унії», захисниками церковного єднання, які жили та діяли у «героїчну добу».

3. Учені намагалися комплексно підійти до розв'язку поставленої мети. У зв'язку з цим, вони визначили основні напрямки дослідження постатей. Пріоритетним завданням було виявлення, опрацювання та публікація важливих документів життя та діяльності ієрархів.

4. Величезним внеском в історико-церковні дослідження у Львові на початку XX ст. і до Другої світової війни були організаційні заходи та науково-дослідницька робота митрополита Андрея Шептицького. Митрополит особисто приймав участь в археографічних експедиціях, здійснював переклад документів, займався їх видавництвом, працював над біографіями.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Боцян Й. Митрополит Іпатій Потій, апостол Унії / о. Йосип Боцян // Ювілейна книга в 300-літні роковини смерті митрополита Іпатія Потія. Видана заходом Товариства св. Ап. Павла. – Львів, 1914. – С. 134-141.
2. Возняк М. Три статейки з полемічного письменства / Михайло Возняк // Записки Наукового товариства імені

Шевченка (ЗНТШ). – 1930. – Т. 99 (Ч. I). – С. 39-50.

3. Грушевський М. Історія української літератури [В 6-ти т. 9 кн.] / М.С. Грушевський. – К., 1995. – Т. 5. – Кн. 2. – 256 с.

4. Заславський В. Йосафат Кунцевич: мученик за єдність чи папський фанатик / В. Заславський [Електронний ресурс] // Патріархат. – № 6. – 2010. – Режим доступу: http://risu.org.ua/ua/index/monitoring/religious_digest/39507/

5. Заїкин В. З сучасної української богословської літератури / В'ячеслав Заїкин // Діло. – 1925. – 3-4 вересня. – Ч. 199. – С. 4.; Ч. 200. – С. 4.

6. Лозинський М. Дослідження історії Чину святого Василя Великого у Литві у науковій та громадсько-культурній діяльності Алдони Василяускене / М. Лозинський // Вісник Львівського університету. Серія історична. – 2014. – Вип. 50. – С. 681-691.

7. Лукань Р. Рутська бібліографія за роки 1936-38 / о. Роман Лукань // Нова Зоря. – Львів, 1938. – Ч. 1-43.

8. Макарушка О. Огляд літературної діяльності митрополита Іпатія Потія / Остап Макарушка // Ювілейна книга в 300-літні роковини смерті митрополита Іпатія Потія. – Львів, 1914. – С. 142-149.

9. Савицький І. Іпатій Потій, Єпископ володимирський і митрополит київський. Часть перша. Єго душпастирська діяльність до часу вступлення на престол митрополитий / о. Іван Савицький // Ювілейна книга в 300-літні роковини смерті митрополита Іпатія Потія. – Львів, 1914. – С. 1-133.

10. Сенік С. Духовний профіль св. Йосафата Кунцевича / Софія Сенік. – Л.: Свічадо, 1994. – 23 с.

11. Скр[утень] Й. Рукописний збірник о. Павла Шиманського про св. Йосафата / о. Йосафат Скрутень // Записки Чину святого Василя Великого (ЗЧСВВ). – Жовква, 1924. – Т. 1. – Вип. 1. – С. 145-149.

12. Скрутень Й. Перший життєпис св. Йосафата / о. Йосафат Скрутень // ЗЧСВВ. – Жовква, 1925. – Т. 1. – Вип. 2-3. – С. 314-363; Два життєписи св. Йосафата / о. Йосафат Скрутень // ЗЧСВВ. – Жовква, 1926. – Т. 1. – Вип. 4. – С. 569-575.

13. Студинський К. В тристалиї смерті митрополита Іпатія Потія / Кирило Студинський // Ювілейна книга в 300-літні роковини смерті митрополита Іпатія Потія. – С. 158-167.

14. Studyński C. Studziński C. Polemiczne pismo Pocięja / C. Studyński // Przegląd Powszesny. – 1897. – Т. 55. – С. 371-394.

15. Тиміш Л. Археографічна діяльність наукових осередків міжвоєнного Львова (до проблеми формування архівно-джерельної бази дослідження історії української церкви) / Лідія Тиміш // Дрогобицький краєзнавчий збірник / Ред. кол. Л. Тимошенко (голов. ред.), Л. Зашкільняк, Я. Ісаєвич та ін. – Вип. V. – Дрогобич: Вимір, 2001. – С. 222-235.

16. Тиміш Л. Кунцевичіана на сторінках львівських міжвоєнних видань / Лідія Тиміш // Історія релігій в Україні. Праці XI-ї міжнародної наукової конференції (Львів, 16-19 травня 2001 року). Книга I. – Львів: Логос, 2001. – С. 429-437.

17. Тиміш Л. Біографії ієрархів Української Церкви у дослідженнях учених міжвоєнного Львова / Лідія Тиміш // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Вип. 7. – Дрогобич: Коло, 2003. – С. 389-397.

18. Тимошенко Л.В. Берестейські собори у жовтні 1596 р. історіографічний досвід / Л.В. Тимошенко // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Вип. 8. – Дрогобич: Коло, 2004. – С. 141-166.

19. Ткачук Р.Ф. Творчість митрополита Іпатія Потія та полемічна література на межі XVI – початку XVII ст. Джерела. Риторика. Діалог: [монографія] / Р.Ф. Ткачук. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. – 240 с.

20. Чубатий М. Тристаліття церковної унії на Україні / Микола Чубатий // Кучабський В., о. Унійний з'їзд у Львові. Праці Богословського Наукового Товариства у Львові (БНТ). – Т. XI-XII – Львів, 1938. – С. 98-112.

21. Чубатий М. Історія української греко-католицької церкви: III доба – 1595-1930-і рр. – 1930. // ЛНБ ім. В. Стефаніка НАН України, відділ рукописів, ф.9, спр.240/2, арк.1178-1200.

22. Шептицький А. Митрополит Йосиф Велямин Рутський / А. Шептицький. – Львів, 1937. – 64 с.

23. Шурат В.Г. Потієва унія / В.Г. Шурат // Ювілейна книга в 300-літні роковини смерті митрополита Іпатія Потія. – Львів, 1914. – С. 150-157.

24. Центральний державний історичний архів у Львові, ф.408, оп.1, спр.837 «Листи істориків-дослідників Шептицькому А. про виявлення документів в архівах Варшави, Вільно, Кракова та ін., 1926-1937». – Арк. 1-167.

25. Korolevsky C. Metropolitan Andrew (1865-1944) / C. Korolevsky. – L'viv: Stauropegion, 1993. – P. 124-134.

Тиміш Лідія Дослідження життя та діяльності ієрархів Греко-католицької Церкви І. Потія, Й. Рутського, Й. Кунцевича львівськими вченими (кінець XIX – 30-ті рр. XX ст.)

У статті аналізуються праці львівських учених кінця XIX – першої третини XX ст., присвячені церковним постанням часів утворення та становлення Української греко-католицької Церкви. Тогочасна посилена увага учених до біографії владик була спричинена зростанням авторитету УГКЦ, виявленням і публікацією церковно-історичних джерел, зокрема полемічних творів, а також ювілеями ієрархів.

Ключові слова: ієрархи, Українська греко-католицька Церква, Берестейська церковна унія

Тымиш Лидия Исследование жизни и деятельности иерархов Греко-католической церкви И. Потия, И. Рутского, И. Кунцевича львовскими учеными (конец XIX – 30-ые гг. XX ст.)

В статье анализируются труды львовских ученых конца XIX – первой трети XX в., посвященные церковным фигурам времен образования и становления Украинской греко-католической церкви. Тогдашнее усиленное внимание ученых к биографиям владык было вызвано ростом авторитета УГКЦ, открытием и публикацией церковно-исторических источников, в частности полемических произведений, а также юбилеями иерархов.

Ключевые слова: иерархи, Украинская греко-католическая церковь, Брестская церковная уния

Tymish Lidiya Research of life and activity of hierarchies I. Potuj, J. Rutskej and J. Kunzevych of Greco-Catholic Church by scientists of Lviv (end of XIX and first third XX centuries)

Labours of scientists of Lviv of end of XIX and first third XX centuries are examined in this article. They are devoted the Church figures of period of becoming of the Ukrainian Greco-Catholic Church. Intensification attention of scientists to these questions was caused growth of authority of the Ukrainian Greco-Catholic Church, finding publication, church historical sources, in particular polemic works, and by the anniversaries of hierarchies also.

Keywords: hierarchies, Ukrainian Greco-Catholic Church, Beresteyska church union

Рецензенти:

Казьмирчук Г.Д., д.і.н., професор

Тригуб О.П., д.і.н., професор

Надійшла до редакції 13.02.2016 р.